

พระครูอุปการพัฒน์กิจ (หลวงพ่อดมชัย อภาภาชโร)

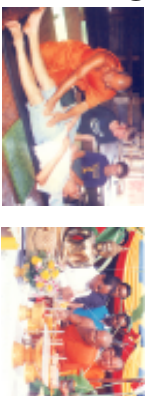
เจ้าอาวาสวัดหนองหญ้าทาง
ต.หนองไผ่แมน อ.เมือง
จ.อุทัยธานี
โทรศัพท 056-530084

การบำบัดรักษาโรค วัดหนองหญ้าทาง

กุฏิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านไทย เป็นการดูแลสุขภาพในชุมชนแบบพื้นบ้านดั้งเดิมที่สืบต่อกันมาหลายร้อยปี กอนสมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งมีความหลากหลายและความเป็นเอกลักษณ์และรูปแบบการรักษา สันักการสาธารณสุขพื้นบ้าน การนวด การอบยาสมุนไพร ตลอดจนการรักษาทางจิตใจ โดยใช้พิธีกรรมหรือคาถาต่างๆ สามารถตอบสนองต่อความต้องการทางด้านสุขภาพ และความเจ็บป่วยของประชาชนได้เป็นอย่างดี

วิถหนองหญ้าทาง เป็นวิถเก่าแกมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่บนฝั่งของแขวงตากแดด ตำบลหนองไผ่แมน อำเภอเมืองฯ จังหวัดอุทัยธานี เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน คือ พระครูอุปการพัฒน์กิจ หรือ หลวงพ่อดมชัย อภาภาชโร เป็นชาวอุทัยธานีโดยกำเนิด ตระกูลฝ่ายบิดา เป็นหมอที่สืความเชี่ยวชาญในการแพทย์แผนโบราณเป็นมรดกมหายหลายชั่วอายุคน สัตว์ารแพทย์แผนโบราณเป็นมรดกตกทอดมาต่อกันมา ต่อมา**สมเือเขียว**ซึ่งเป็นลุงใต้ทำการถายทอดความรู้ให้จนกระทั่งเมื่อได้บวชเรียนและจำพรรษาที่วัดหนองหญ้าทาง จึงได้เริ่มทำการรักษาคนป่วยเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2516 ในช่วงแรกเป็นการรักษาเกี่ยวกับกระดูกโดยการใช้ยาสมุนไพร

การใช้ยามัน การเหยียบเหล็กแดง การนวดประคบ ต่อมาเมื่อท่านได้ศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้นจนเกิดความเชี่ยวชาญในการรักษาโรคต่างๆ ด้วยวิธีการแพทย์โบราณหลายโรคด้วยกัน ที่เน้นหนักและยอมรับกันว่าท่านเชี่ยวชาญเป็นพิเศษขงนมีชื่อเสียงลือลือก็คือ การรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต เหน็บชา เบาหวาน และโรคผลตต่างๆ ปี พ.ศ. 2523 จึงเริ่มมีการอบยาสมุนไพร ในปี พ.ศ. 2536 **พระครูอุปการพัฒน์กิจ** ได้รับผิดชอบจากคณะกรรมการร่วมธรรมแห่งชาติให้เป็นผู้รับผิดชอบด้านทางด้านวัฒนธรรม สาขาสุขภาพชาวบ้าน (การบำบัดโรค)

ในปี พ.ศ. 2547 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การแพทย์พื้นบ้านไทยขึ้น โดยได้คัดเลือกวัดหนองหญ้าทาง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การแพทย์พื้นบ้านไทย ของจังหวัดอุทัยธานี ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้การถายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของคความรู้ด้านการแพทย์พื้นบ้านไทยแก่ประชาชนในชุมชน ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ได้ดำเนินงานพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การแพทย์พื้นบ้านไทยต่อ ซึ่งการพัฒนาได้รับควารวมมือจากพระครูอุปการพัฒน์กิจ และศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพประชาชนภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (กลุ่มงานการแพทย์พื้นบ้านไทย)

การบำบัดรักษา

ด้านการบำบัดรักษาของท่านพระครู เป็นการผลิตมผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่นด้วยกิน คือ เมทอศาสตร์ พุทศศาสตร์ และไสยศาสตร์ โดยท่านจะเลือกใช้ให้สอดคล้องกับผู้ป่วยแต่ละราย เพื่อประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นที่ตั้ง

การบำบัดทางแพทยศาสตร์

1. การใช้ยาไทย

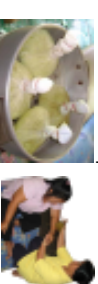
1.1 ยาต้ม (ยาหม้อ)
มีอยู่หลายขนานที่ใช้ อยู่ประมาณ 7 ขนาน ส่วนใหญ่เป็นตำรับยาที่ไดมาจากตำราสมุนไพรเพื่อใช้แต่ผลก็นำมาจัดเป็นที่รวบรวมไว้เป็นตำราตัวยาสมุนไพรที่ใช้บ่อยทางวิถจะจัดหากมาเก็บไว้ในห้องเก็บยา การจัดยาศูนย์สมุนไพรจึงเก็บจากธรรมชาติและที่ต่อซึ่งจากการนำขยา บางครั้งผู้ป่วยที่รักษาหายแล้วนำมาถวายก็มี

1.2 ยาถูกลอง

ได้จากการบดสมุนไพรให้เป็นผงแล้วนำไปนึ่งกับน้ำผึ้งป่า หรือใช้เครื่องสอเป็นยาให้เป็นลูกกลอน

1.3 ยาน้ำมัน

ได้จากการเคี่ยวสมุนไพรที่บดแล้วกับน้ำมันมะพร้าว ใช้พริกรักษาโรค หากแผลทาถูบระกอบการนวด กิรักษาโรคกระดูกและ หะหอบอดขาแก่ตาช้ำ ตัวยาที่ใช้ประกอบด้วยไฟล ไปไฟ ลีสุก น้ำคั้นจากผักเป็ดแดง เป็นต้น

1.4 ยาประคบ
ได้จากการตำสมุนไพรจนแหลก แล้วห่อด้วยผ้าขาวเป็นลูกประคบ เวลาใช้ให้นำไปอังไอน้ำร้อนบนเตาไฟ เมื่อลูกประคบร้อนดีแล้วจึงนำไปประคบ